

Pārtikušas vecumdienas man nodrošināja padomju iekārta

UZVARAS CELŠ

Līvānu
bibliotēka

Latvijas Komunistiskās partijas Līvānu rajona komitejas un Līvānu rajona Darbaļaužu deputātu padomes organs

Nr 145 (1249) 9. gads

Piektdien, 1958. g. 5. decembrī

Maksā 10 kap.

Padomju tautas Konstitūcija

Šodien visu padomju lauzu lielie svētki — Padomju Sociālistisko Republiku Savienības Konstitūcijas diena. Šajā dienā pirms 22 gadiem VIII ārkārtējais Vissavienības Padomju kongress apstiprināja jauno, pašlaik spēkā esošo PSRS Konstitūciju — mūsu valsts pamatlikumu. Padomju Konstitūcija atspoguļoja un likumdošanas celā nostiprināja tieilos sociālistiskos pārveidojumus, ko padomju tauta bija veikusi mūsu zemē Komunistiskās partijas vadībā.

Mūsu konstitūcija ir paraugus visām sociālistisko zemju konstitūcijām, pasaulē uzvarējušā sociālisma Konstitūcija, kas pauž tautas masu — materiālo un garigo vērtību radītāju, patieso vēstures darinātāju gribu.

Pilnīgā saskaņā ar PSRS Konstitūciju izveidotās arī savienoto un autonomo republiku konstitūcijas, kas turklāt atspoguļo šīm republikām raksturīgās ipatnības. Padomju Konstitūcija rādīkāli atšķiras no buržuāziskām konstitūcijām. Tās pamata ir mūsu zemē realizētie sociālisma nesatricināmie principi — sociālistisks īpašums uz ražošanas rīkiem un līdzekļiem, ekspluatācijas un ekspluatatoru šķiras likvidācija, darbs — kā cilvēku dzīves pirmais pienākums un ikviens darba spējīga pilsona goda liela, (pie mums tiek realizēts sociālisma princips „No katra pēc viņa spējām, katram pēc viņa darba“),

mūsu Dzimteni apdzīvojošo tautu līdztiesību, tautas plaša līdzdalība valsts pārvaldīšanā.

Padomju valsts likumi pauž darbaļaužu gribu. Konstitūcijā apstiprinātais kolēģialitātes princips daudzo valsts organu darbā ir pamats svarīgāko saimnieciskās un kultūras celtniecības jautājumu plašai apspriešanai; visu varas organu ievelēšana, pamatojoties uz pasaulē visdemokrātiskāko vēlēšanu sistēmu, nāciju tiesības uz nacionālo valstiskumu — tas ir visaugstākā, patiesā, līdz galam izturētā, konsekventā sociālisma demokrātija.

Valsts rūpes par darba cilvēkiem spilgti apliecinā pilsonu tiesības uz darbu, atpūtu, uz materiālu nodrošinājumu vecumdienās, kā arī slimības un darba spēju zaudēšanas gadījumā. Valsts šīm vajadzībām ar katra gadu atvēl vairāk līdzekļu.

Pensijas mūsu zemē tagad saņem apmēram 18 miljoni cilvēku.

Konstitūcija deva mūsu tautai visdemokrātiskāko vēlēšanu sistēmu — vispārējas, vienlīdzīgas un tiešas vēlēšanu tiesības, aizklāti balsojot.

PSRS Konstitūcija, piešķirot padomju pilsoniem liežās demokrātiskās tiesības, uztiek tiem līdz ar to arī pienākumus. Katra PSRS pilsona pienākums ievērot padomju likumus, ievērot darba disciplīnu, godīgi veikt

savu sabiedrisko pienākumu, cienīt sociālistiskās sadzīves noteikumus, saudzēt un stiprināt sociālistisko īpašumu. Ikviena PSRS pilsona svētakais pienākums ir Tēvzemes aizstāvēšana.

Buržuāziskajās valstīs konstitūcijas tiesību faktiskais baudītājs ir buržuāzija, bet darbaļaužu masu likteņis — vienīgi izpildīt konstitūcijas pienākumus, t. i., likumus.

Mūsu zemē pilsonu tiesības netiek prestatītas pienākumiem. Tiesību izmantošana un pienākumu pildīšana ir nesaraujami saistīta padomju laužu apzināšanai un uzvedibā. Mēs zinām, ka, izpildot savus pienākumus, sociālistiskās valsts priekšā mēs stiprinām tās varenību, veicinām tās progresu.

Padomju laudis, kurus Komunistiskā partija audzina marksisma-leninisma dīzeno ideju garā un kas aizņemti mierīgā darbā, atdod visus savus spēkus komunistiskās sabiedrības celtniecībai.

Visas Padomju Savienības tautas sagaida Padomju Konstitūcijas dienu milzīgas politiskas un darba pacīlītības apstākļos, ko izraisījuši gatavošanās partijas XXI ārkārtējam kongresam. Savu gribu strādāt mierīgu, radošu darbu, savu gatavību iet uz priekšu, uz pilnīgu komunisma uzvaru viņas demonstrē ar izciliem panākumiem darbā, jauniem sniegumiem saimnieciskajā, valsts un kultūras celtniecībā.

Lūk, ko devusi Konstitūcija mūsu laudīm

Buržuāziskās Latvijas laikā Līvānu pagasta un pilsētas darbaļaudīm bija tikai viena slimnīca.

Padomju varas gados medicīnas iestāžu tīkls rajonā ievērojami paplašinājies. Tagad rajonā darbojas divas slimnīcas, viena no tām Rūdzētos, 9 mediciniskie punkti. Darbaļaudis saņem medicinisko palīdzību par brīvu. Simti un tūkstoši darbaļauži, atgūstot darba spējas, ar dziļu pateicību partijai un valdībai atbild uz tās rūpēm ar ražgu darbu.

Attēlā: rajona slimnīcas poliklinikā medicinisko palīdzību ik dienas saņem daudz darbaļaužu.

A. Viganta foto

Daudzus smagus un bezceļus darba gadus esmu pavadijis cariskās Krievijas un buržuāziskās Latvijas laikā. Būdams gandrīz vēl bērns, astoņu gadu vecumā sāku strādāt par mācekli fabrikanta Jūlija Fogesa stikla fabrikā Līvānos.

Pēc vairākiem gadiem apgvu stikla pūtēja profesiju un dažādās stikla fabrikās pavadiju vairāk nekā 40 savas darba gadus. Šis laiks vēl tagad nav izzudis no manas atmiņas. Atceros 1912. gadu, kad slikto darba apstākļu un zemā atalgojuma dēļ arī šeit strādnieki drīz vien pieteica streiku. Fabrikants streika diezītē uzstādījām savas prasības. Ta-

ču mūsu darba apstākļus fabrikants neuzlaba, bet mani kā streika daļnieku atlaida no darba.

Pēc ilgāka laika man atkal izdevās iestāties darbā fabrikā. Bet arī šoreiz par streikošanu fabrikants mani kopā ar daudziem citiem strādniekiem izmeta aizvārti. Neatrodot darbu pēc savas profesijas Līvānos, pārcēlos uz darbu stikla fabrikā Rīgā. Fabrikas īpašnieks Cers neizrādījās žēllīgāks kā iepriekšējie. Neciešamo darba apstākļu un zemā atalgojuma dēļ arī šeit strādnieki drīz vien pieteica streiku. Fabrikants streika diezītē uzstādījām savas prasības un lika

priekšā pārtraukt streikošanu pret zināmu atlīdzību. Kad atteicos to darīt, fabrikants bez vilcīšanās mani atlaida no darba. Tā daudzus gaus klīdu pa dažādām vietām, meklējot darbu un nevienmēr to izdevās atrast. Brīvi varēja uzelpot tikai pēc padomju varas nodibinānās Latvijā. Viendomsmit savus pēdējos darba gadus nostrādāju Līvānu stikla fabrikā un pirms pāris gadiem padomju vara piešķira man pensiju. Tagad ik mēnesi saņemu no valsts pietiekošu summu un esmu dziļi patieīgs padomju varai par nodrošinātājam vecumdienām.

P. Svilpe,
pensionārs

Es saku paldies padomju varai

Kā daudziem citiem, arī man pirms padomju varas nodibināšanās jau agri nācās kertas pie patstāvīga darba. Lai palīdzētu vecākiem pelnīt turpinātās mācības. Tagad turpinu mācīties vaka skolā un esmu cieši apņēmies, savienojot darbu ar mācībām, iegūt vīdējo izglītību. Strādāt tagad varu ar prieku, jo zinu, ka pēc nedaudziem gadiem, neatraudāmies no darba, saņemšu vidusskolas diplomu.

Par šīm iespējām padomju varai saņemšu sirsniņu paldies.

A. Batņa,
Līvānu stikla fabrikas virpotājs

Aug rajona pensionāru labklājība

Ir pagājuši divi gadi kā stājies spēkā vishumānākais pensiju likums visā pasaulē. Sociālās nodrošināšanas nodalas pirmās sāka realizēt Padomju Savienības Komunistiskās partijas XX kongresa vēsturiskos lēmumus. Visā Padomju valstī tie darbaļaudis, kas bija atdevuši labākos dzīves gadus valsts veidošanā un celšanā — pirmie sāka saņemt to, kas bija paredzēts XX kongresa lēmumos.

Mūsu rajona pensionāri ienākumi, salīdzinājumā ar 1956. gadu, ir nepārtrauki pieaugaši. Ja 1956. gadā rajona pensionāru ienākumi sāstādīja 500 tūkstoš rubļu, tad 1958. gadā tie būs 2 miljoni 300 tūkstoši pie divkāršota pensionāru skaita.

Tāpat kā mūsu Komunistiskā partija un valdība nerīsto gādā par strādnieku un kalpotāju labklājību, tā neaizmirst arī kolhozu darbaļaudis. 1959. gadā ir paredzēts Vissavienības kolhoznieku kongress, kurā tiks izlemts jautājums par kolhoznieku pensionēšanu.

Mūsu rajona pensionāri nav aizmirsusi partijas un valdības lielo gādību par viņu dzī-

gūt izglītību un radīt piemērotus apstākļus darbam un mācībām. Arī strādāt tagad varu ar prieku, jo zinu, ka pēc nedaudziem gadiem, neatraudāmies no darba, saņemšu vidusskolas diplomu.

Ik dienas gaidīti un neiztrūkstoši palīgi sociālās nodrošināšanas darbā pie dokumentu kārtošanas jaunajai pensiju izmaksas kārtībai ir rajona pensionāru aktīva daļa kā b. Onckulis, Daigis, Zieds, Vilmeniša, Peiseniece un citi. Šīm nenogurstošajām darba rokām socialā nodaļa un pārējie rajona pensionāri būs pateicīgi par tā uzdevuma veikšanu kāds ir sakarā ar pensiju izmaksas jaunievedamo kārtību, jo tagad ikkātrs pensionārs varēs saņemt savu pensiju vienā un tajā pašā datumā bez kādiem nokavējumiem.

A. Strode,
sociālās nodrošināšanas nodalas vadītāja

Apspriež N. Hruščova tēzes referātam
PSKP XXI kongresā

Kolhozā „Uzvara“

Ar dzīvu interesiju šā gada 29. novembrī kolhoza „Uzvara“ kantora telpās pulcējās arteļa partijas biedri, komjaunieši un pārējais aktīvs, lai atklātā partijas sapulcei apspriestu septīngadu uzdevumus.

Ar b. Hruščova referāta tēzemē PSKP XXI kongressam un PSRS Ministru Padomes un PSKP Centrālās komitejas tezēm par skolas sakaru nostiprināšanu ar dzīvi un tās sistēmas tālāku attīstību mūsu zemē, sapulces dalībniekus sīki un saprotami iepazīstināja rajona izpildu komitejās priekšsēdētājs b. Drancāns, kas izskaidrojams tikai ar orgānisko mēslu trūkumu. Jau 1959. gadā uz priekšu arteļa valdei un speciālistiem mēlošanas jautājums būtu jāstāda visu saimniecisko uzdevumu priekšplānā, it īpaši padomājot par pakaļu kūdras ražošanu.

Pēc tam debatēs vēl uzstājās ļoti daudz kolhoznieku un tikai vēlu vakarā arteļa aktīvs, iztirzāja septīngades uzdevumus un nosprauda cēlus to sekmīgai izpildei.

O. Pārups

DZĪVES AUGŠUPEJAI

Kuplā skaitā jaunā klubu telpās pulcējās Oškalna kolhoza darbarūķi, lai apspriestu b. Hruščova referāta tēzes partijas XXI kongresam. Ar lielu uzmanību kolhoznieki noklausījās Latvijas PSR Kultūras ministra vietnieka b. Čerkovskā referātu par PSRS tautas saimniecības attīstības perspektīvām jaunajā septīngadē.

Jaunais septīngadu plāns ir dižā komunisma celtniecības programma, — teica kolhoza agronom b. Cimars. — Mums arī ir visas iespējas strauji kāpināt laukkopības, lopkopības produktu ražošanu. Kopsapulce vienprātīgi nolēma līdz 1965. gadam kolhozā apgūt ap 300 ha jauno zemu, izrakt ar ekskavatoru novadgrāvus 25 km garumā, nosusināt ar slēpto drenāžu 400 ha. Lai celtu graudaugu, tehnisko kultūru un ilggadi-

go zālāju ražas, paredzēts ik gadus sagatavot 7000 tonnas komposta. Graudaugu ražas kolhozā kāpināt par 5–6 cent no ha.

Lieli uzdevumi paredzēti sabiedriskā ganāmpulka palielināšanai un lopu produktivitātes ceļšanai; tuvākajos gados izslaukt no vienas gada govs ne mazāk par 3000 litriem piena, iegūt uz 100 ha lauksaimnieciski izmantojamās zemes 450 cent piena, 50 cent galas, tai skaitā 40 cent cūkgalas. Līdz septīngades beigām kolhozā ierikos kultivētas ganības 180 ha platībā.

Lai radītu jaunatnei pieņērotus apstākļus mācīties, kolhoza kopsapulce lielā vienprātībā nolēma ar citu kolhozu piedalīšanos celt jaunu skolu Sīļu pamatskolas tuvumā.

B. Lapīns

Kultūras dzīve

Pašdarbibas kolektiva jaunā programma

Katra strādājoša cilvēka atpūtu, brīva laika pavadišanu nevaram iedomāties bez kultūrāliem pasākumiem, kā arī bez mākslinieciskās pašdarbibas.

Mūsu rajonā darbojas vairāki desmiti pašdarbibas kolektīvu ar liešķu vai mažāku pašdarbnieku skaitu. Kā vienu no tiem minēsim rajona komunālo uzņēmumu kombinātu pašdarbnieku kolektīvu. No 48 kombinātā strādājošiem, mākslinieciskajā pašdarbibā piedalās 23.

Pašlaik pašdarbnieku kolektīva pūrā ir jauna koncerta programma. Sieviešu ansamblis — Mališenko „Kijevas valsis“, dziesma no kinofilmas

„Mēs sadraudzējāmies Maskavā“, četru pāru deju kolektīvs iestudējis „Deju popuriju“, krievu tautas deju „Cimdi“. Māsām Stepanovām sagatavoti divi dueti. Muzikas pulcīns sagatavojis V. Monti „Ārdašu“ ar vijoles solo, kuru izpilda J. Matjušonoks, Novikova „Kolhoza polku“, akordeona solo „Baltkrievu polku“, kuru izpilda Kuznecovs. Taibačnikova „Jūra“, Radigina „Piestātnē“ solo izpilda E. Languša.

Urālu častuškas sieviešu ansambla izpildījumā, solo dzied b. Jermolajeva.

Koncerta programmu papildinās Šatova viencēliens „Gādījums piestātnē“, kā arī ar

konferansjē. Pašdarbibas organizatorisko darbu vada kombināta direktors b. Jablonskis. Tas ir labs piemērs vienībā iestāžu un organizāciju vadītājiem. Raksturīgi ir tas, ka pulciņu vadītāji ir no koletīva vidus. Piemēram, dramatisko kopu vada Zinaida Stepanova, konferansjē vada un izpilda Jablonskis utt. Minētais kolektīvs daudz pūlu veltījis mākslinieciskajai pašdarbībai. Atliek novēlēt viņiem tikpat aktīvi strādāt turpmāk. Tuvākajās dienās paredzēts sniegt koncertu uz rajona kultūras nama skatuves.

A. Gusārs

Jaunajā piemaskavas pilsētā

Izpildot PSKP XX kongresa lēmumus pieaug dzīvokļu un kultūras iestāžu celtniecība, nedzīrēti strauji palielinās darbalaužu labklājība.

Attēlā: kādas stikla fabrikas strādnieku un kalpotāju bērnu dārzā.

TASS fotochronika

Saņem papildapmaksu

Ilggadīgo zālāju sēklas mūsu rajona kolhozoz jau vairākus gadus ir deficitā materiāls, kas daļēji izskaidrojams, ka kā 1956. tā 1957. gada rudenī bija nelabvēlīgi šo sēklu ievāšanai, bet to mērā galvenokārt, ka kolhozu valdes un pārējie kolhozu vadītie darbinieki mazu nozīmi piegrieza šo sēklu ražošanai un pats galvenais trūkums bija, ka netika veikti nekādi stimulējoši pasākumi, lai ieinteresētu kolhozniekus šo sēklu ražošanā.

Agrāk pastāvēja stāvoklis, ka speciālisti kopā ar brigadieriem vasarā izraudzīja gan zālāju sēklu laukus, sastādīja pat speciālus aktus, bet ar to arī īstenībā viss izbeidzās.

Gados, kad bija labvēlīgs, sauss rudens arī zālāju sēklas novāca savlaicīgi, bet nelabvēlīgajos rudenīs zālāju sēklu lauki palika nenovākti, jo cilvēki nebija šajos darbos ieinteresēti.

Sastādot gada uzdevumus 1958. gadam, kolhoza „Uzvara“ kolektīvs atzīmēja šo trūkumu un noteica papildapmaksu arī par ilggadīgo zāļu sēklu novāšanu. Rezumējot šajā gādā gūtos panākumus, mēs re-

dzam, ja arteļi pagājušajā gadā ieguva tikai 859 kg ilggadīgo zāļu sēklu, tad šogad jau 1933 kg pirmās šķirnes sēklu.

Seit liela loma bija noteiktajai papildapmaksai, jo darbarūķi jau savlaicīgi zināja, ka šogad papildapmaksā būs arī pie zālāju novāšanas. Pavisam par saražotajām sēklām arteļa biedri papildapmaksā saņema 5.300 rubļus.

Lielāko naudas summu — 2.015 rubļu saņēma arteļa III kompleksās brigādes (brigadieris b. Smolenskis) kolhoznieki, kas šogad iekūla vairāk nekā 800 kg pirmās šķirnes augstvērtīgu sēklu, tāpat I brigāde saņēma ap 1.200 rubļu.

Viens otrs domās, ka šī papildapmaksā ir par lielu, tad jāatzīmē, ka tas tā nav, īsumā pārrēķinot, ja šī sēkla būtu jāiepērk par valsts cenu, tad jāiemaksā vairāk nekā 35.000 rubļu, bet tā kā šo sēklu vēl nav pietiekoši, tad pat jāšaubās, vai par 50.000 rubļu ieširktu šādu daudzumu.

Šīs pasākums mūsu arteļi veikts pirmo reizi, bet jau tagad redzams, ka rezultāti būs loti pozitīvi, jo arteļa biedri, saņēmuši labu papildapmaksu, arī nākošajā gadā cīnīsies ar vēl lielāku energiju, lai ievāktu arteļim nepieciešamās sēklas ilggadīgo zālāju ierīkošanai.

Pilnīgi nodrošinot sevi ar ilggadīgo zālāju sēklām, mēs nodrošināsim stabili lopbarības bāzi, kas ir izšķirošais lopkopības produktivitātes kāpināšanā.

O. Smilga,
kolhoza „Uzvara“ agronom

Ārsta padoms

Kas jāzina par vēzi

Cilvēka organismā visas dzīves laikā notiek pastāvīgs nolietoto audu sastāvdaļu — šūnu nomaiņa ar jaunām. Šī parādība ir normāla fizioloģiska katram dzīvam organismam.

Vēža gadījumā notiek ātra nenormāla cilvēka audu šūnu augšana. Vēža šūnas aug strauji, nekārtīgi, iespiežas veselajos audos un saārda tos, kā arī ar asinus un limfās straumi tiek iznēstas pa organismu, kur turpina augt. Vēža šūnu kaitīgā iedarbība uz veseliem audiem izsauce slimību parādību, kas bieži vien ir nāvējošas.

Ne visi audzēji ir tik laundabīgi. Izšķir vēl tā saucamos labdabīgos audzējus, kas rakturojas ar lēnu, norobežotu augšanu. Viņu iedarbība uz apkārtējiem audiem un visu organismu ir necīga, lielākoties mehāniska, saspiežot bla-

kus audus vai orgānus. Pie labdabīgajiem audzējiem pieredz tauku dziedzeru audzējs — lipoma, saistaudu fibroma u.c. Tomēr jāatceras, ka nereti labdabīgais audzējs var pāriet par vēzi.

Ir vesela virkne slimību, ko medicīnā apzīmē ar nosaukumu t.s. priekšvēža stāvokli. Tie ir hroniski kuņķatari bez skābes vai ar pāzemītu skābes saturu, kuņķa polipi un čūlas, 12 pirkstu zarnas čūlas, dzemdes kaklināčūlas (erozijas), dzemdes labdabīgie audzēji un citi. Sliemojošiem ar šīm slimībām jāatrodas pastāvīgā ārsta uzraudzībā un regulāri jāpārbaudās, lai ik reiz varētu pareizi novērtēt kaut vismazākās izmaiņas slimības gaitā.

Sakarā ar teikto, liela nozīme ir iedzīvotāju profilaktiskām apskatēm ar nolūku atklāt šos, tā saucamos priek-

vēža stāvokļus, ko izdara rūpīncās, uzņēmumos un kolhozoz. Bieži iedzīvotāju vidū valda nepareizs uzskats, ka vēžis nav izārstējams. Mūsdienu medicīnas rīcībā ir pietiekami iedarbīgi līdzekļi, lai izārstētu vēži — tikai ar vienu noteikumu, ja tas savlaicīgi atklāts. Tāpēc ļoti svarīgi ir griezties pie ārsta pie vismazākām aizdomām uz vēzi.

Sievietēm vīrs 30 gadiem vienreiz gadā jāzījet apskate pie sieviešu ārsta, lai nepalaistu nepamanītu dzimumorganu vēzi.

Vēži ārstē kirurgiski, vai arī apstarojot. Parasti vietas vēža stāvēšanas metodes kombinē un iegūst labus rezultātus, ja tikai ārstēšanās uzsākta savlaicīgi.

Bez visa teiktā ir svarīgi atcerēties dažus principus,

kuri jāievēro, lai izsargātos no saslimšanas ar vēzi.

Katram iestādē, uzņēmumā vai kolhozā strādājošam regulāri jāierodas uz profilaktiskām apskatēm tur, kur tādas notiek. Sievietēm jāizvairās no abortiem, kārtīgi jāārstē visas ginekoloģiskās slimības jādzemdē tikai slimīcā, bērns jābaro ar krūti visu zīdišanas laiku.

Katram jāārstē visi hroniskie iekaisumi, lai kur arī tie atrastos; mutēs dobumā, kuņķi, zarnās, dzimumorganos u.c. Jāatmet visi kaitīgie paradumi — dzeršana, smēķēšana, stingri jāievēro personīgās higienas noteikumi un jānodarbojas ar fizkultūru.

Jāatcerās, ka vēžis sastopams tikai slimā organismā un, dienendienā nostiprinot veselību, iespējams izvairīties no vēža.

A. Daukste,
ārste

Būsim tādi kā Zoja

Savu vienību Rudzētu vidusskolas pionieri nosaukuši legendārās komjaunietes Zojas Kosmodemjanskas vārdā. Atzīmējot Zojas atceres dienu, nesen skolas pionieri noturēja svinīgo sanāksmi. Vecākā pionieru vadītāja b. Lauska pionieriem pastāstīja par Zojas dzīvi un cīnu. Pionieri nodeklamēja vairākus dzeļoļus par Zoju. Viņas gaišo tēlu Rudzētu vidusskolas pionieri ilgus gadus paturēs gaišā atmīnā.

J. Priede

Redaktore H. JEROFEJEVA